

Sprututbytesverksamhet kan permanentas

Vid en presskonferens den 4 mars presenterade regeringens narkotikasamordnare Björn Fries sitt ställningstagande till sprututbytesverksamhet. Förslaget innebär att de nu pågående verksamheterna med sprututbyte upphör som försök.

Enligt Drugnews, vill Fries att de pågående försöken blir reguljära och att alla sjukvårdshuvudmän i landet ska kunna ansöka om att få dela ut rena sprutor till missbrukare. Han vill dock skärpa villkoren och förbättra utvärderingen.

Bland annat vill Fries att kommuner och landsting i framtiden måste garantera platser till avgiftning och behandling för de som besöker sprutprogram och motiveras att försöka bli drogfria.

"Jag vill använda sprututbytet som hävstång för att sätta press på dem att skapa nya resurser till vården", sade Fries vid en presskonferens.

Kritiker har varnat för att sprutprogram ger en felaktig signal från samhället som därigenom accepterar och bistår drogmissbruket istället för att förhindra det. Men Fries anser inte att sprututdelning är tecken på uppgivenhet.

"Att vidta åtgärder för att förhindra smitta av svåra sjukdomar måste enligt min mening anses vara en sådan insats som rymms inom ramen för en human och restriktiv narkotikapolitik", sade Björn Fries.

Bristen på avgiftningsplatser har varit skriande och nästan dagligen har missbrukare som besökt sprutprogrammet i Malmö och vill ha hjälp att bryta drogberoendet bara hänvisats till väntekö. Däremot erbjuds de dryga tusen besökarna per år gratis sprutor, kondomer, ABC-information mot överdoser och vaccination mot olika typer av hepatit.

"Vi är ju främst smittskyddspersonal, inte

narkomanvårdare. Men det är bra att Fries nu ställer krav på att behandlingsplatser måste tas fram. Då tvingas politikerna göra något", säger Leo Flamholz, överläkare på programmet i Malmö, till Drugnews.

De nuvarande försökens effekter på smittspridning har vid utvärderingar inte gett några entydiga svar – även om företrädarna själva säger att de förhindrat hiv-epidemier. Programmen har å andra sidan inte heller påverkat nyrekrytering av tunga missbrukare i någon riktning eller lett till skada för enskilda, enligt Socialstyrelsen.

"Innan den här frågan är ordentligt utredd vetenskapligt måste försiktighetsprincipen råda och ingen utvidgning ske. Istället borde exempelvis Folkhälsoinstitutet få i uppdrag att göra en ordentlig internationell forskningsgenomgång", säger Per Johansson, förbundssekreterare i Riksförbundet narkotikafritt samhälle, till Drugnews.

Han anser också att sprututdelning inte påverkar missbruksbeteendet hos missbrukarna som tvingas fortsätta begå brott, långa droger och prostituera sig för att finansiera drogerna.

Regeringens ska nu ta ställning till Fries förslag och han förväntar sig en proposition till riksdagen under året.

"Men en sprututbytesverksamhet får inte bli en billig ersättare för andra mer resurskrävande insatser. Verksamheten får inte reduceras till ett byte av sprutor och inte heller till enbart hälso- och sjukvårdande insatser utan måste vara en del i en väl utbyggd stödverksamhet. Det långsiktiga målet måste alltid vara att förmå den enskilde missbrukaren till ett liv utan narkotika"

Björn Fries

Knarkskandalen i Finland

Finska press rapporterar att finska, gröna EU-parlamentariker skriver under begäran för omprövning av FN:s narkotikakonventioner.

Nyheten att de finska Miljöpartiets representanter i Europaparlamentet Heidi Hautala och Matti Wuori finns bland dem som skrivit under en internationell skrivelse med begäran om en ändring i Förenta Nationernas narkotikakonventioner har orsakat starka reaktioner i Finland där det politiska klimatet redan är upphettat inför det stundande valet.

Skrivelsens fokus består i uppfattningen att den drogpolitik som baseras på förbud och rättsliga åtgärder har varit ett globalt misslyckande.

Hautala, som kandiderar till finska riksdagen i valet i mars, sa i tisdags till Helsingin Sanomat att hon motsätter sig straff för drogmissbrukare och att de rättsliga åtgärderna borde koncentreras till narkotikasmygglingen.

★ ECAD NYHETER

Hon sade även att en ändring i policyn skulle göra det möjligt att införa heroinförskrivning för de tyngsta missbrukarna.

Hautala beskrev den finska debatten om illegala droger som "paranoid" och disproportionell i förhållande till de åtgärder som behövs i kampen mot de alkoholrelaterade problemen.

Hon sade att skadorna som orsakas av alkohol och illegala droger borde granskas med samma kriterier. "I det avseendet har FN:s konventioner en helt och hållet ovetenskaplig grund," säger Hautala.

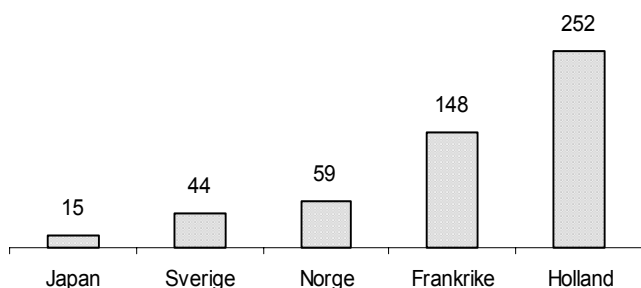
Se sidan 4

Europa — Sverige — Karlskrona

Den alltid lika aktiva ECAD-staden Karlskrona arrangerade en temadag om drogpolicy den 10 februari. Tomas Hallberg från ECAD stod för utblicken mot Europa, narkotikasamordnaren Björn Fries för det svenska perspektivet, Börje Svensson, samordnare för det drogförebyggande arbetet i Karlskrona kommun samt hans kollega Sören Trolle från socialförvaltningens alkohol- och drogsektion för de lokala erfarenheterna. Alla talare var eniga om att vad som sker runt om i Europa och i övriga Sverige har betydelse, men det helt avgörande är vilket arbete som görs lokalt för resultatet av narkotikabekämpningen.

Dessutom höll Walter Kegö, ansvarig för tull- och polisfrågor inom MOBiliseringen ett föredrag om smuglingsvägar till Sverige. Karlskrona ligger någonstans i mitten vad det gäller narkotikasmugglingen, på grund av dess geografiska läge.

Grovt våld per 100 000 invånare. Källa Interpol, 1998

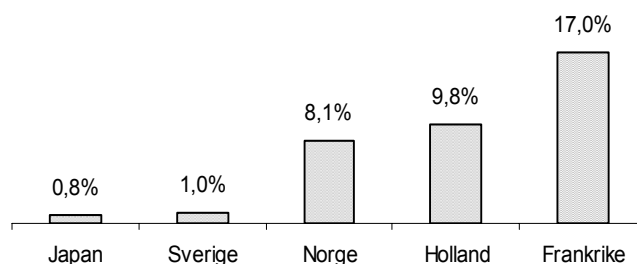

Ett hundratal åhörare mötte upp på det första arbetspasset som var riktat till de som arbetar med narkotikaproblemen i sin yrkesroll. På kvällen fick allmänheten möjlighet att lyssna till samma föredragshållare och ställa frågor.

Narkotikamissbruk och våldsbrottslighet hör ihop. Det var en av teserna som Tomas Hallberg förde fram. Han visade på statistik från några olika länder rörande våldsbrottslighet och cannabisbrukande. Detta är visserligen inte vetenskap utan är tänkt som en ingång för vidare forskning. Är det en ren tillfällighet att dessa kurvor sammanfaller?

Se bilden

Antal vuxna som senaste året rökt cannabis. Källa EMCDDA, 2002

Bakslag för svensk narkotikalinje i EU

Drugnews: EU-parlamentet antog den 13 februari med stor majoritet kommissionens förslag om rekommendationer om hur narkotikaskador ska minskas. Kontroversiella tillägg som avsvalkningsrum vid droganvändning (exempelvis av ecstasy) på nöjesställen, särskilda sprutrum och positiv droginformation gjorde att de flesta nordiska delegater röstade nej.

Förslaget antogs med 375 röster för, 46 emot och 35 nedlagda. Alla närvarande svenska delegater röstade nej till slutförslaget, utom Per Gahrton i miljöpartiet som lade ner sin röst.

Under torsdagens stundtals heta debatt i Strasbourg sade Yvonne Sandberg-Fries att socialdemokraterna inte kunde ställa sig bakom förslag som innebär ett socialt accepterande av missbruk och i grunden strider mot FN:s narkotikakonventioner.

Svenska liberalerna lyckades få in i slutdokumentet att rekommendationer om sprututbytesprojekt måste knytas till strikt kontroll och krav på narkotikafria fängelser. "Vi röstade ändå sedan nej till slutförslaget, men förlorade stort. Rekommendationerna blir i slutänden ytterligare en förskjutning i drogliberal riktning", säger en besviken Olle Schmidt, EU-parlamentariker för folkpartiet, till Drugnews.

Skadelindringsförslaget går nu vidare till EU:s ministerråd och blir sedan frivilliga rekommendationer som sänds till alla medlemsländer. "Nu gäller det att svenska regeringen försvarar vår restriktiva narkotikapolitik i ministerrådet och sedan vid FN-mötet i Wien i april ser till att narkotikakonventionerna inte undergrävs. I EU-parlamentet måste vi svenskar hålla ihop i drogfrågan och bättre informera om vår modell", säger Schmidt.

Drugnews, februari 2003

★ KOMMENTAR

HNN: Flera EU-parlamentariker engagerar sig aktivt i propaganda, konferenser med mera där de propagerar för ökade möjligheter att använda narkotika. Så hör till exempel de italienska EU-parlamentarikerna Marco Cappato, Marco Pannella, Emma Bonino (fd EU-kommissionär), Gianfranco dell'Alba, Olivier Dupuis och Maurizio Turco, samtliga 'grupplösa' medlemmar i EU-parlamentet, till de mest notoriska förespråkarna för en mer tolerant inställning till narkotika. Cappato är också en av initiativtagarna för att samla EU- och andra parlamentariker i syfte att underminera FN:s narkotikakonventioner.

Injektionsrum i Köpenhamn?

I Köpenhamn går diskussionens vågor höga om inrättande av injektionsrum för missbrukare. Borgarrådet med ansvar för familje- och arbetsmarknadsfrågor i Köpenhamn, Bo Asmus Kjeldgaard (Socialistisk Folkeparti) säger till den danska tidningen Politiken, att trots att den tidigare danske justitieministern Frank Jensen som svar på ett brev från Köpenhamns överborgmästare Jens Kramer Mikkelsen (Socialdemokraterna) sa att inrättande av injektionsrum strider mot de internationella narkotikakonventionerna, "Köpenhamn ska bli det första stället som ordnar ett 'sundhetsrum'. Kjeldgaard får stöd av föreningen HIV-Danmark och föreståndarna för tre kyrkliga inrättningar på Vesterbro - Røden, Mændenes Hjem och Kristeligt Studentersetlement.

Årsrapporten för 2002 från INCB

Den 26 februari offentliggjorde FN:s narkotikakontrollorgan INCB (International Narcotics Control Board) sin årsrapport för 2002 om narkotikasituationen i världen.

För första gången granskar INCB den påverkan illegala narkotikaodlingar, handel med narkotika och missbruk av narkotika har för ett lands utveckling. Granskningen visar att en överväldigande del av vinsterna från narkotikahantering och narkotikahandel inte hamnar i de länder där narkotikan produceras utan i de länder där de färdiga narkotikaprodukterna säljs och missbrukas.

Enligt den nuvarande presidenten för INCB, Philip Emafo, är regeringarnas drogkontroll inte bara en fråga om hälsa och säkerhet utan också en fråga om att bygga livskraftig och hållbar ekonomi.

"Att lämna kontrollen av narkotika därhän är detsamma som att överge åtagandet att åstadkomma sociala och ekonomiska framsteg i våra länder. Att inte ta kontrollen av narkotika på allvar eller att legalisera narkotika kan aldrig bli ett alternativ för regeringar som mår om sina medborgare", säger Emafo.

Emafo uttalade sig också om cannabis och de ansträngningar som vissa gör för att åstadkomma en legalisering av drogen.

"Förespråkare för legalisering av narkotika, särskilt cannabis, är högljudda och har tillgång till stort kapital som används för att desinformera allmänheten. Trots detta har allmänheten konstant avvisat legalisering av narkotika. Röstberättigade i vissa stater i USA avvisade nyligen åtgärder som skulle ha lett till en mildring av (narkotika) lagstiftningen om missbruk och odling av cannabis. Cannabis är inte en ofarlig drog vilket legaliseringsförespråkarna vill låta påskina..."

ECAD NYHETER

Cannabis är ett av de 250 ämnen som finns upptaget på förteckningarna i de tre narkotikakontrollförteckningarnas internationella fördrag. Det globala samhället beslutade att kontrollera cannabis genom 1961 års konvention på grund av dess missbrukspotential och dess förmåga att åstadkomma skadeverkningar. Dessa egenskaper hos cannabis har inte förändrats sedan dess. 1 januari 2003 hade 179 stater åtagit sig att vara bundna av stadganden i 1961 års konvention, inklusive bestämmelserna för cannabis. Styrelsen för INCB stöder dessa regeringars beslut och anser att det tills dess att det finns tillräckliga vetenskapliga bevis att förändra den nuvarande kontrollen av cannabis inte finns skäl till ytterligare åtgärder. Det är viktigt att det råder konsensus kring den internationella narkotikakontrollen. Ingen regering bör vidta ensidiga åtgärder utan att överväga den påverkan en sådan åtgärd har på andra (länder) och konsekvenserna för ett helt system som det tog regeringar nästan ett århundrade att etablera."

Illegala odlingen av cannabis i Europa

Beträffande den illegala odlingen av cannabis i Europa skriver INCB i sin rapport, "Den omfattande illegala odlingen av cannabis i Europa fortsätter. Det förefaller ha varit en anmärkningsvärd ökning av cannabisodling i EU:s medlemsstater, vilket kan kopplas till (narkotika) politiken i vissa av dess stater, som har en överseende syn på innehav av cannabis. I november 2001 beslagtogs myndigheter i Schweiz 51 ton

cannabis som producerats illegalt i landet. Illegal cannabisodling fortsätter i stor skala i södra Albanien. I Västeuropa har merparten av haschet Marocko som ursprungsland, medan den beslagtagna marijuanan till största delen kommer från länder i Europa och länder utanför Europa, nämligen Colombia, Jamaica, Nigeria och Sydafrika. Under 2002, på samma sätt som under tidigare år, var cannabis den drog som missbrukades mest i Europa." (paragraf 508).

Illegala droger och ekonomisk utveckling

I paragraferna 29-63 i INCB-rapporten görs en omfattande redovisning av hur narkotikaindustrin och missbruket av narkotika destabiliserar nationer, ekonomier och samhällen i stort. Avsnitten rekommenderas till läsning.

Kritik

I rapporten delas informationen upp i olika avsnitt utifrån världens kontinenter, där varje avsnitt inleds med de väsentliga dragen i utvecklingen för år 2002. Därefter följer mer specifika uppgifter kring företeelser i respektive världsdelen och i vissa enskilda länder.

Av rapporten framgår till exempel att Andorra är den enda staten i Europa som inte antagit 1961 och 1971 års konventioner (paragraf 484). Vidare uppmanar INCB:s styrelse Vatikanstaten, Lichtenstein och Schweiz att ansluta sig till 1988 års konvention, "som utgör grunden för att effektivt ta sig an illegal handel med narkotiska droger, psykotropa ämnen och andra aktiviteter som hänger samman med illegala droger" (paragraf 484).

I årets rapport riktar INCB:s styrelse också skarp kritik mot Schweiz i den 504:e paragrafen – "I Zürich, Schweiz öppnades i april 2002 ett droginhalationsrum [!] för missbrukare som intar sin narkotika genom inhalation eftersom inhalerande missbrukare var förbjudna att använda de inrättningar som i första hand är avsedda för injicerande missbrukare.

Då etableringen av injektionsrum påstods vara nödvändiga för att minska riskerna för allmänheten och missbrukarna med tanke på injektionen av narkotika, har liknande skäl inte angivits beträffande etableringen av droginhalationsrum. Styrelsen återupprepar att injektionsrum (eller andra, liknande lokaler i en del länder) kan underlätta narkotikamissbruk, står i motsatsställning till de internationella fördragen om narkotikakontroll och stör de rättsvårdanden myndigheternas skyldigheter. Styrelsen uppmanar därför regeringarna att erbjuda ett större utbud av inrättningar för behandling av narkotikamissbruk – utbud som ligger i linje med sund medicinsk praxis och de internationella fördragen om narkotikakontroll, istället för att hjälpa till med och understödja narkotikamissbruk (och möjligen också illegal narkotikalangning) genom injektionsrum och liknande lokaler."

*Rapporten finns inte tillgänglig på svenska. En sammanfattning av viktiga delar av rapporten på engelska hittar du på HNN:s engelska hemsida www.hnnsweden.com
Rapporten i sin helhet finns tillgänglig på adressen www.incb.org/ear/2002/index.htm*

Knarkskandalen i Finland

Från sidan 1

Ett tidigare uttalande som gjordes i en TV-sänd debatt utav en annan 'grön' kandidat till riksdagen, ordföranden för miljöpartiets ungdomsorganisation Markus Drake, har orsakat många kontroverser, både inom och utom partiet.

Drake talade öppet för en legalisering av cannabis. Senare utfärdade partisekretären, Ari Heikkinen, ett uttalande enligt vilket majoriteten i det finska miljöpartiet säger sig tro att en legalisering av cannabis skulle leda till ökat narkotikamissbruk.

Det senaste uttalandet av finska gröna politiker om narkotikafrågan har orsakat starka reaktioner i ledningarna i centerpartiet, svenska folkpartiet och kristdemokraterna.

Centerpartiets vice ordförande Matti Vanhanen förklarade Wuoris och Hautalas ställningstagande som "oansvarigt." Han menade att upphävandet av rättsliga åtgärder skulle underminera föräldrars ansträngningar att övertyga sina barn att avstå från droger.

Svenska folkpartiets ordförande, försvarsminister Jan-Erik Enestam, ansåg att de grönas hållning i frågan är svag. "Vi måste göra allt för att kämpa mot attityder som fram-

ställer bruket av droger som acceptabelt," sade Enestam.

Svenska folkpartiet är för sprututbytesprogram och behandling med ersättningspreparat för missbrukare, men motsätter sig legalisering av droger.

Men en av dem som också skrivit under den skrivelse som EU-parlamentarikerna Hautala och Wouri stöder är Gunnar Jansson, som representerar det autonoma Åland i det finska parlamentet och som är ledamot för svenska folkpartiet.

Jansson sade att han är anhängare av den skandinaviska "hårda" hållningen mot droger men att han skrev under skrivelsen för att uppmuntra debatt vid den kommande FN-konferensen i frågan senare i år.

Kristdemokraternas EU-parlamentariker och partisekreterare Eija-Riitta Korhola sade att det är bra att "de grönas allmänna hållning i narkotikafrågan" blir uppmärksammat av väljarna innan valet. "Det har länge varit uppenbart i Europa att de grönas attityd gentemot droger är tillåtande - ibland till och med positiv."

Enligt Korholas uppfattning har organiserad brottslighet inte blivit stävjad i länder med en liberal narkotikapolitik.

FN-rapport om Afghanistans opiumekonomi

FN publicerade den 26 februari en omfattande rapport, 'The Opium Economy in Afghanistan: An International Problem'. Rapporten, som analyserar den utveckling som lett fram till att Afghanistan idag är världens främste producent av illegalt opium, föreslår också vägar att hantera problemet på lång sikt.

I förordet till studien karakteriserar Antonio Maria Costa, chef för UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) i Wien, den afghanska opiumekonomin som ett mycket komplext problem, som under de senaste 25 åren "ingående påverkat den politiska strukturen, samhället i stort och landets ekonomi."

I studien har man undersökt Afghanistans opiumekonomi för att förstå dess dynamik, skälet till dess tillväxt, vilka som gynnas och vilka som blir offer för hanteringen, och vilka problem som uppstått såväl i Afghanistan som utomlands. Studien syftar till att försöka bidra till utveckling och genomförande av heltäckande åtgärder för att försöka komma tillrätta med problemet.

En sammanfattning av rapportens viktigaste innehåll hittar du på adressen www.hnnsweden.com.

KONFERENS

ECAD ungdomskonferens i Stavanger, Norge 24-27 april 2003

Konferenstema är Trenddroger.

Varje ECAD:s medlemsstad kan utnämna två personer att representera deras stad på konferensen.

Konferensdeltagare förväntas vara 15-20 år gamla och jobba i en lokal ECAD grupp

Stavangers stad

eller i någon liknande organisation.

Vi hoppas att upp till 75 medlemsstads representanter från olika europeiska länder kommer till konferensen!

För ytterligare information besök www.ecad.net

Välkommen till Stavanger!

ECAD is Europe's leading organisation promoting a drug free Europe and representing millions of European citizens. Drug dealing and drug abuse cause enormous problems in Europe. Nations and their citizens are affected by the consequences of drug abuse. ECAD member cities work to develop initiatives and efforts against drug abuse supporting the United Nations Conventions which oppose legalisation and promote policies to eradicate drug abuse worldwide. Has your city joined ECAD?

KONFERENS

10th Anniversary Mayors' Conference

Besök ECAD:s hemsida www.ecad.net och läs allt om konferensen:

- Konferensprogram
- Studiebesöksprogram
- Allmän information
- Konferensmaterial i PDF-format

Du kan t.o.m. registrera Dig direkt på nätet!

Välkommen!

European Cities Against Drugs
ECAD, Stadshuset
105 35 Stockholm, Sweden
Tel. +46-8-5082 93 62 Fax +46-8-5082 94 66
e-mail: ecad@ecad.net www.ecad.net

ECAD Regional office in Russia www.ecad.ru
zazulin@ecad.ru Phone +7-812-328 96 65

ECAD Regional office in Latvia
vilnis.kipens@kurzeme.rcc.lv
Phone +371-7037330 Fax +371-7037331